

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 12 Decembre.

În ajunul sărbătorilor născerei Domnului, pe când toți creștinii înalță cântări de laudă despre pace pe pământ și bunăvoință între oameni, frul telegrafic ne aduce sciri răsboinice din toate părțile lumii.

Biserica romano catolică cu un glas strigă răsboiu, răsboiu până la moarte regatului Italiei pentru ocuparea Romei și lipsirea papei de puterea lui mească. Nu cuvântul lui Dumnezeu, nu puterea evangheliei, nu crucea este tăria episcopului din Roma, ci tunuri și pușca, putere armată, cu care să cucerească lumea. Spre scopul acesta episcopii romano-catolici în toate părțile lumii țin sinoade, și publică enunțaiuni, care de care mai răsboinice contra Italiei.

Paralel cu biserica din Roma se pare că merge sultanul din Zanzibar, care se simte deslegat de formele, ce și le a impus până acuma la aplicarea justiției, și a început a căde în sălbătăcia atricană, punându-se pe omoruri, cari au stârnit indignațiune în puterile europene, și cea dintâiu, care și-a ridicat glasul contra acestor omoruri a fost Anglia, care și a scris pe steagul său: civilizațiune în întunecimea africană.

Cuprinse parte de acestea evenimente, parte de afacerile proprii, puterile europene se pare a și fi uitat cu totul de Bulgaria, și cu ea de cestiunea orientală.

Pusă sub blastem de cătră politica rusească, de întreagă Europa, Bulgaria se pare a fi dată uitării și în această situațiune desperată bărbații de stat ai Bulgariei și-au vădut de lucrările lor interne. Și-au ameliorat administrațiunea, și-au ameliorat justițiunea, în luptă continuă cu revoluțiunii interne au susținut disciplina în armată, au înlesnit comunicațiunea prin clădirea de drumuri ferate, punându-se în legătură cu Europa, mai mult, înlesnind acesteia legătura cu Constantinopolea.

Și aceste lucrări interne au fost încoronate prin o politica înțeleaptă internă, intrunind toate elementele spre o lucrare comună, prin ce s'a tăiat calea sbuciumărilor și luptelor de partidă, care în Bulgaria mai cu seamă erau izvorul relelor celor mai simțite, deoarece în luptele interne se zădărniceau și consumau puterile cele mai bune, și politica rusească le scia exploata în favorul său, provocând crize.

În timpul din urmă Bulgaria earăși dă de lucru diaristicele europene. După scirile mai proaspete lupta continuă între radicali și conservatori nu a mai putut fi suprimată, ci ea se manifestă în forma

unei crize ministeriale. Ministrul de justiție Stoilow și cel de finanțe Nacevici au demisionat, și cu ei întreg cabinetul, cu esceptiunea ministrului president Stambulow, care se pare a fi rămas, spre a nu se produce o prea mare ruptură.

Crisa în Bulgaria se atribuie politicele rusești, care începe a se pune în acțiune.

Basa lucrării e foarte largă. Deodată cu declararea de răsboiu a bisericele romano catolice se anunță o înțelegere a acesteia cu țarul Rusiei, în sensul căreia acesta ar lua angajamente pentru restaurarea puterii lumesci a papei.

La alianța papală rusească va adera republica franceză, și se va forma o alianță puternică contra Germaniei, Austro-Ungariei și Italiei.

Și scirile mai proaspete ne vestesc, că Rusia nu va merge numai singură, ci va duce cu sine toate statele mici din peninsula balcanică; pe Sârbia, Muntenegro, Bulgaria și pe România.

Aceasta e situațiunea în conturi generali, și dacă vom da creșământ scirilor mai proaspete, că regele Milan a încheiat cu Rusia o alianță de ofensivă și defensivă, atunci va trebui să presupunem, că cestiunea orientală a intrat în o fasă de acută acțiune.

Revista politică.

Privirile lumii s'au îndreptat earăși spre peninsula balcanică, unde desvoltarea lucrurilor au intrat în o nouă fasă. De un timp încoace scirile sosite din Sârbia au devenit tot mai surprindătoare. Se credea adecă la început, că monarchia noastră a cucerit mult teren și influința ei e asigurată puternic în regatul vecin. Se vede însă, că pasul regelui Milan la revisuirea constituției s'a făcut în o oară nenorocită și efectul produs, pare a fi tocmai contrariu intențiunilor, din care a isvorit. Radicalii ajunși încă odată la putere covârșitoare au sciut folosi ocaziunea și exploata terenul după bunul lor plac. Regele, cu acărui politica esternă și internă n'au fost radicalii de loc mulțamiți, după forțările nereușite, se pare a se fi dat cu totul pe partea lor. Numai așa se pot explica scirile din zilele trecute, cari anunțau, că oficerii din armata sârbescă vor primi instrucțiune și în limba rusească și scirea și mai gravă, că regele Sârbiei a încheat o alianță defensivă și ofensivă cu Rusia, că va numi un ministeriu de cualițiune, compus esclusiv din bărbații conducători ai radicalilor liberali și că discursul tronului, cu care va deschide regele scupcina, va suna în spiritul și conform tendințelor radicalilor.

În cercurile conducătoare ale monarchiei noastre s'au ridicat bănueli, că rezultatul, la care a ajuns politica sârbescă, se atribuie în prima linie nefericitului pas de divorț, și că mult a contribuit la agravarea lucrurilor presa monarchiei noastre, carea a luat prea fățiș în apărare pe regele Milan, într'un timp, când poporațiunea sârbescă nutrește cele mai puternice simpatii pentru Rusia și pentru fosta regină sârbescă.

Scirile din Bulgaria nu sunt mai liniștitoare, ca cele din Sârbia, cu toate că de un timp încoace Rusia pare a fi încetat cu insinuațiunile ei în cauza bulgară. Principele, cu toate actele marimonioase și de binefacere pare a și perde pe încetul încrederea chiar și a bărbaților, cari l'au spriginit până la extrem, căci toți ministrii afară de Stambulow și Zsivkow și-au dat demisiunea și nu se scie încă, dacă criza ministerială, prin care trece Bulgaria nu va schimba deodată fața lucrurilor.

Și pe când în peninsula balcanică se produc astfel de perturbări, colosul de nord, Rusia, se pregătește mereu de răsboiu. „Graschdin” anunță, că tocmai acum ministeriul de răsboiu rusec se ocupă cu cestiunea, ca în cas de mobilizare a armatei și în cazul unui răsboiu, toată conducerea drumurilor de fer rusești să o ia în mâna sa, eară în ministeriul de finanță s'a lucrat un proiect cu privire la poverile, ce au să le poarte locuitorii în timp de răsboiu. Conform acestei legi poporațiunea, afară de sarcinile din timp de pace, va trebui să deie pe sama trupelor proviant, cai și toate cele de lipsă și de ce dispune. Spre scopul acesta s'a și dispus ca să se adune datele trebuincioase din toate părțile, ear precum se anunță din Varșovia, construirea baracelor începută încă în anul trecut se va continua cu mai mare activitate, ele vor fi mai largi, spre a putea cuprinde mai multe trupe.

Din Italia se anunță, că entuziasmul cel mare pentru germani, s'a potolit aproape cu totul. Italienii nu pot uita binefacerile francesilor, și simpatiiile pentru francesi se manifestă tot mai des și mai puternic. Politica de până acum a ministrului Crispi, carele merge mână în mână cu principele Bismark, și cu ministrul nostru de esterne află tot mai puțină aderenți și nu i-se scie încă durata. Acestei politici prea învăpăiate se atribuie și reacțiunea ce se desvoaltă.

Familia și scoala în educațiune.

(Urmare.)

Din cele premerse cu siguranță se poate deduce, că: în familie părinții pot cunoaște cu mult mai bine însușirile

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoria.

Tagebuch

über die bischöflichen Berathungen in Wien.

(Urmare.)

46. Den 14 Juni ging der Siebenbürger zum Patriarchen in der Absicht um zu erfahren, was er nun nach erfolgter Einreichung seiner Anträge zu thun gedenke. Der Patriarch antwortete auf die diesfällige Frage, dass er jetzt nur noch auf die ministerielle Antwort warte, nachher aber die Rückreise antreten werde. Auch die Angelegenheit des Baisers Bischofs kam zur Sprache, worüber sich der Siebenbürger dahin äusserte, dass er für die gütliche Schlichtung derselben sei, indem dieser Weg unter den dermaligen Umständen den Bedürfnissen der Kirche am besten entspreche.

47. Am 15-ten Juni erhielten die Bischöfe und der Patriarch die ministerielle Zuschrift von eben diesem Tage Z. 1601/104 deren kurzer Inhalt ist, dass sobald die Berathung über die Angelegenheit des Bischofes Athanatzkovic stattgefunden haben wird, die Versammlung der Bischöfe für geschlossen angesehen

werde und der Abreise nichts mehr entgegen stehe.

48. Am 16-ten desselben ging der Siebenbürger abermahls zum Patriarchen, um ihm zu befragen, wann er die Berathung über die hinsichtlich des Baisers Bisthums obwaltende Differenz abzuhalten gedenke, deren Schlichtung auf gütlichen Wege der Herr Minister des Kultus empfohlen hat. Beim Patriarchen befand sich auch der Pakratzer Bischof, mit dem im Vereine der Siebenbürger oberwähnte Vorstellungen machte. Der Patriarch versprach die Bischöfe auf den nächsten Tag zur Berathung einzuladen und fügte bei, er hätte dem Bischofe Athanatzkovic geschrieben, in welcher Art seine Angelegenheit auf gütlichem Wege in Ordnung gebracht werden könnte.

49. Am 19 desselben begab sich der Siebenbürger das dritte Mal zum Patriarchen, um zu sehen, wie es mit der erwähnten Angelegenheit steht. Der Patriarch äusserte: er habe sowohl dem Herrn Kultus-Minister wie auch dem Bischofe Athanatzkovic geschrieben, und sich dahin ausgesprochen: dass er mit dem bisherigen Erklärungen des letzteren nicht zufrieden sei, sondern verlangen müsse, das Athanatzkovic seine Vergehen bekennen und bereuen solle, und zugleich das Versprechen gebe, er werde nimmer mehr solche Fehler begehen. Diesem fügte der Patriarch bei, er habe dem Bischofe Athanatzkovic zur Erstattung der Antwort auf die-

ses Schreiben eine Frist von zwei Tagen festgesetzt indem er (Patriarch) nach Verlauf von vier Tagen Wien zu verlassen gedenke. Er müsste also, bevor Etwas in Betreff dieser Angelegenheit unternommen werden könnte, die Antwort des Bischofes Athanatzkovic abgewartet werden. Auch versprach der Patriarch auf Ansuchen des Siebenbürger, dass er am nächsten Tage die Bischöfe zu sich einberufen werde.

NB. 1. Die vom Patriarchen für den 17-ten und 20-ten versprochene Berathung ist nicht abgehalten worden. Die Ursache dessen dürfte darin liegen, dass der Patriarch die schriftliche Korrespondenz mit dem h. Kultus-Ministerium und Athanatzkovic fortsetzte, um dadurch, wie es scheint, die vom h. Ministerium angerathene Berathung mit den Bischöfen zu vereiteln.

2. An diesem Tagen gegen Abend erhielt der Patriarch die Antwort des Bischofes Athanatzkovic dahin lautend, dass er bei seinen bisherigen Erklärungen beharre.

50. Am 20-ten schrieb der Patriarch dem Bischofe Athanatzkovic, dass er mit dessen gestriger Antwort nicht zufrieden sei und setzte hievon zugleich auch den Herrn Kultus-Minister in Kenntniss.

51. Den 21-ten berief der Herr Kultus-Minister den Patriarchen und die Bischöfe in Angelen-

fisice și psihice ale elevului, și prin urmare educațiunea poate să fie individuală.

Familia nu educă după concepte abstrase, ci cu totul individual. Ea cunoaște constituțiunea, temperamentul, și dispozițiunile momentane ale pruncului, ea știe pe baza esperienței speciale, să aștepte ceea ce este trebuincios; pe când scoala arareori, și în cele mai favorabile cazuri numai cu ajutorul cunoștințelor psihologice și antropologice poate să aștepte, uneori nici cu ajutorul acestora.

Dar să trecem mai departe, să vedem de ce mijloace dispune familia, și de ce mijloace dispune scoala în educațiune?

În familie sunt mijloace, cari lucră ele de sine, și sunt deja acceptate, precum sunt moravurile, obiceiurile, întocmirile casnice, și formele de conviețuire ale familiei. Pe lângă aceste influențe asupra pruncului evenimentele de bucurie sau de tristețe, la cari sunt părtași pruncii în familie mediat sau imediat. Mai departe modul cum întimpină părinții vre-o nenorocire, sau nenorocirea familiară, cugetele și simțămintele lor, cari se manifestează la atari ocazii. În general întreaga purtare a familiei în vorbe și fapte, are o mare influență asupra pruncului, și-l pregătește pentru deosebitele faze ale vieții. Mare este influența asupra pruncului și din partea persoanelor, ce aparțin familiei, cum sunt moșii, bunele, frații și servitorii, precum și alte persoane, cu cari vine în atingere familia pruncului.

Pe lângă mijloacele numite mai sus, cari lucră de sine, mai dispune familia și de mijloace intenționate — directe. Primul mijloc este aici cuvântul cu deosebitele sale forme, demăndătoriu, rugătoriu binevoitoriu, amenințătoriu etc. etc. În locul al doilea vin pedepsele și remunerațiunile cu deosebitele lor variațiuni. Încât pentru pedepse și remunerațiuni familia le poate aplica cu mai multă libertate ca scoala, căreia legile școlare îi impun foarte mari restricțiuni.

De aici putem vedea, că familia nu e lipsită de mijloacele de educațiune, din contră e un avantaj față de scoala.

Recapitulând cele desvolate mai sus se pot trage următoarele concluziuni: a) că centrul educațiunii este familia, și ea are să rămână ca atare, pentru-că b) familia este un institut natural de educațiune, carele determină pozițiunea venitoare a pruncului față de interesele cele mai esențiale ale omeniei; c) în familie educațiunea are de basă iubirea, carea este în stare a afla ceea ce este mai bun și mai convenabil pentru prunci; d) familia este în stare a cunoaște mai bine însușirile fisice și psihice ale pruncilor — și ai tracta după individualitatea lor; e) familia dispune de cele mai eficace mijloace în educațiune, pe cari le poate aplica cu multă libertate.

După-ce am constatat aceste 5 puncte, am răspuns totodată și la întrebarea, dacă centrul educațiunii are să rămână familia? Anume familia are să rămână centru de educațiune din următoarele motive destul de plausibile:

a) singură familia prin educațiunea, ce o poate presta, determină pozițiunea venitoare a pruncului în societate;

b) familia cu mai multă ușurătate poate să dă în inima pruncului simțămintele religioase morali;

c) familia pune baza desvolfării ulterioare a pruncului, în un mod direct și pe cale naturală; nu însă ca scoala în mod indirect și prin mijloace maiestrite — adică prin instrucțiune și disciplină;

d) chiar și din alt punct de vedere familia are să rămână centrul educațiunii. Pruncul, prin starea neajutorată, în carea se află la nascere este avisat la grija părintească.

Chiar neputința lui 'l leagă de sinul familiei mai mult timp. Natura lui fizică l'a predestinat la aceasta. Nici un institut pe lume nu poate suplini grija, ce o are o mamă și un tată pentru pruncul lor. Încercările, ce se fac și de și cu sormanii prunci slovaci, cari părăsesc pe noii lor stăpâni, și fug la caminul familiei lor desculți și desperați, ne dau dovezi vii, ce putere are familia în educațiune. Cu

deosebire în stadiul prim de desvotare al pruncului, lucrul cel mai momentos este, că atunci se pune basă simțămintelor estetice, morali și religioase în inima pruncului. În acest stadiu se pune basă desvolfării ulterioare a caracterului. Familia este pentru prunc o lume mică, a căreia membrii sunt legați împreună și la oarele de bucurie și la cele de întristare.

În familie primesce elevul prima civilizațiune, prin care se pregătește pentru legătura cu societăți mai mari cum sunt comuna, națiunea, statul. Căci nu se poate trage la îndoeală, că adevăratul simț cetățenesc prosperează numai acolo, unde simțul familiar — relațiunile familiare — sunt normal desvolate.

Pruncii, cari au avut nenorocirea a nu crește în familia părintească, sunt espui corupțiunii, dacă nu cumva alte împregiurări, sau scoala va întreveni. Chiar și acolo educațiunea pruncilor devine cu totul problematică, unde relațiunile familiare sunt anormale, d. e. e ceartă, bătaia, disordine, furături etc. Aici este de lipsă intervenirea școlii. Eată dară pentru-ce șicem, că familia e centrul educațiunii, eară scoala ajutătoare aceleia.

De sine se înțelege, că educațiunea în familie e varie, după cum este nivelul spiritual-moral al aceleia. O familie nu poate presta, ce nu posedă. Dacă în familie viața religioasă morală a decădut, atunci educațiunea devine defectuoasă sau cu totul greșită. Și cu durere trebuie să se constate, că pe când științele și artele s'au ridicat la un nivel ne mai pomenit, pe când comerțul, industria și spiritul de invențiune ne prestau lucruri ne mai vădute, pe când spiritul speculativ și egoismul personal devin tot mai pronunțate, pe când materialismul ne pătrunde toată activitatea noastră, pe atunci simțul familiar decade. Nisuiștele spre lucruri ideale află puțin teren, interesele morali și religioase ale poporului sunt puțin cultivate. Legătura familiară numai este așa intimă ca în timpurile vechi. Bărbatul bună-oară se pare că trăese numai pentru oficiul seu, [sau pentru lumea din afară, și adese-ori se subtrage dela puținele momente, ce ar trebui să le consacre familiei sale.

Ba! în loc de a căuta recreațiunea în sinul familiei — după încordările de preste și, el caută distracție în locuri de plăcere, în cărcime, la joc de cărți, la cluburi, la biliard, eară țeranul în povești, sau și el în cărcimă; pe când familia lui 'l așteaptă acasă. Casa familiară a devenit prea îngustă — chiar și pentru oameni — cu studii pedagogice. Fericirea familiei e un lucru secundariu. Propria plăcere, o comoditate lenoasă, sau indiferentismul de a face ceva, au luat locul datorințelor celor mai sante.

Femea și pruncii devin izolați, educațiunea familiară devine lipsită de cooperarea unui factor însemnat. Lucrul începe a fi apoi cu mult mai trist, când și mama se subtrage dela datoriiile familiari. Când o mamă în loc de a veghia asupra pruncilor sei 'și petrece timpul — fără nici o ocupațiune, umblând pela amice din casă în casă, sau dela o societate la alta, satisfăcându-și numai plăcerile sale; când bună-oară vedem femei cu prunci — jucând cărți, sau petrecându-și în alt mod d. e. cetind romane imorali de prin toate colțurile Londrei și ale Parisului. (Va urma.)

Varietăți.

† Nemiloasa moarte ne răresce tot mai mult șirul bărbaților, cari în diferite colțuri ale țerei, — fiesce carele după pozițiunea sa — au fost stâlpi puternici ai bisericii și națiunii noastre. Abia trec zile, nu ani, nici luni, și mereu trebuie să înregistram moartea unuia sau altuia din valoroșii noștri bărbați.

De astadată ne împlinim trista datorință a înregistra răpaușarea unui econom fruntaș din Reșinari, **Bucur Cioran**, care distingându-se prin un tact

bun — caracteristica frunțașilor poporului nostru, — prin o adevărată religiozitate și puternic simț de drep-tate, a fost unul dintre conducătorii bunii ai afacerilor noastre bisericesci și scolare în Reșinari, una dintre cele mai de frunte comune bisericesci de ale noastre — și drept recunoștință și apretiere a acestor vârtuți ale sale, fericitul în I smnul arhiepiscopul și metropolitul Șaguna l'a distins prin denumirea lui de membru în comisiunea Șaguna.

Din partea familiei primim următoriu

Necrolog: Jalcii fii: *Corneliu Cioran*, șef-contabil la succursala băncei naționale în Bră-ila, *Șerban Cioran*, paroch în Reșinari; ficele: *Maria* văduvită *Dr. Ioan Borcia* în Sibiu, *Isabela* căsătorită *Nicolau Todoran*, protopresbiter gr.-or. în Cetatea de Baltă; frații: *Emilian Cioran*, paroch, *Șerban*, *Ioan* și *Dr. Petru Cioran*, medic; surorile: *Stanca*, *Stana*, *Ana*, *Sora* și *Otilia Cioran*; ginerile *Aleman Dancăș*; nora *Maria* născută *Petru Coman Mitrea*, nepoții și nepoatele anuță cu cea mai profundă durere trista perdere a iubitului lor tată, respective frate, moș etc.

Bucur Cioran,

proprietariu și administrator al fondului miserilor din Reșinari, membru fundator al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român,

și membru al comisiunii fundațiunii Șaguna-ene, carele în etate de 58 ani, în urma unui morb îndelungat, după grele suferințe, astăzi la 6 oare seara și a dat blândul și nobilul seu suflet în mâinile Creatorului.

Ceremonia funebrală va avea loc Marți în 13/25 Decembre a. c. la 2 oare p. m. Conductul va porni din casele proprii la cimiteriul greco-oriental din loc.

Reșinari, 11/23 Decembre, 1888.

* (Avansamentul voluntarilor). Maj. Sa s'a îndurat preagrațos a denumi de locotenenți în rezervă la infanterie pe: *Ioan Fodor* la reg. 51; *Teodor Covrig* la reg. 31; *Demetriu Bardoși* la reg. 64; *Alecsandru Coloș* la reg. 64; *Desideriu Curti* la reg. 51; *Dominic Rațiu* la reg. 31; *Ștefan Ignaț* la reg. 51; *Basiliu Haidu* la reg. 62; *Ioan David* la reg. 50; *Teodor Popoviciu* la reg. 63; *Dionisiu Ciriac* la reg. 63; *C. Verzar* la reg. 62; *George Popescula* reg. 64; *Ioan Matușca* la reg. 62; *Petru Lucaciu* la reg. 31; *Trăian Moșoiu* la reg. 2; *Nicolau Turcan* la reg. 62; la vânători pe: *G. Deșan* și *Ștefan Fechet* la bat. 23.

* Escelența Sa bar. A Petrino a ridicat pe speșele sale o scoala monumentală în Budița (Bucovina) și a asistat în persoană la sfințirea ei, carea s'a săvârșit prin preotul local.

* Societatea academică română „Junimea” din Cernăuți, intrând în al XI lea an al esistenței sale a arangiat o splendidă petrecere. De față au fost Magnif. Sa rectorul universității Constantin Popoviciu, prof. de univers. Dr. Wojuki, supra consilierul Mihaie Piteiu, Preacuvioșia Sa archimandritul Calinescu și alții. Societatea ș'a ales de președinte pe bar. Hormuzaki.

* (Acte de binetacere). În zilele trecute s'a înmormântat soția decedatului *Ioan Oteteleșan* și conform testamentului, ce l'a fost făcut boeriul averea sa, precum sună punctul patru, a lăsat-o spre următoriu scop: „După încetarea din viață a soției mele, întreaga mea avere va servi pentru înființarea unui institut de fete române, cărora li se va da o creștere și educațiune de bune mume, fără pretensiuni și lucș; prisosul, ce va rămâne după bugetul anului se va capitalisa spre a se da zestre fetelor ieșite din acest institut ce nu va mai fi nici mai multă nici mai puțină decât două sute galbini (200 #).”

— *Paraschiv Vasiliu*, mare proprietariu și agricultor în Galați a dăruit 60,000 lei pentru spitalul rural din Pechea.

— Escelența Sa baronul *Alecsandru de Vasilco*, depunând jurământul de consilier intim al Maj. Sale monarchului a dăruit 400 fl. pentru copii sormanii dela scoalele populare.

* (Esemple de imitat). Din Londra se anunță, că în ședința dela 14 Decembre a camerei s'a desbătut și s'a primit proiectul de lege a lui *Stevenson*, conform căruia, afară de Londra, se interdice în întreaga Anglie a se mai vinde Dumineca leuturi spirtuase.

* (Schimbări în corpul diplomatic.) După-cum spun foile din România plenipotențiul României la Petersburg, *G. Ghica*, va părăsi cariera diplomatică, ear de urmaș e designat *T. Văcărășeu*, ministru plenipotențiar actual al țerei la Viena. Locul acesta 'l va ocupa *C. Olănescu*, secretariu general în ministeriul de esterne. Ca secretariu general e designat *G. Bengescu*, secretariu prim la legațiunea din Paris, ear locul lui 'l va ocupa secretariul al doilea *Const. Nanu*.

heit des Bischofs Athanatzkovic zu sich ein. Die Bischöfe erschienen, der Patriarch nicht, indem er als Ursache seines Ausbleibens angab, dass die Sache, worüber beim Herrn Kultus-Minister berathschlagt werden sollte, rein kirchlich sei. Nachdem also die Bischöfe um 11 Uhr Vormittag, als der zur Abhaltung der Konferenz bestimmten Zeit, sich beim Herrn Kultus-Minister versammelt hatten, erschien Hochderselbe in den Konferenz-Saal und eröffnete den versammelten Bischöfen den Grund, der ihn zu dieser Konferenz bestimmt hat, und namentlich, dass es seine Pflicht sei, zur Beseitigung jedwedens in der Kirche sich ergebenden Aergernisses nach Möglichkeit beizutragen, Er daher wünschte, in Betreff der gegen den Bischof Athanatzkovic erhobenen Bedenklichkeiten die Meinungen der Bischöfe zu hören, und zugleich den gütlichen Weg zur Schlichtung derselben anzuempfehlen. Ferner verliest der Herr Minister die Antwort des Patriarchen, worin dieser als Ursache seines Nichterscheinens bei der Konferenz angibt, dass diese Angelegenheit als rein kirchlich nur die Kirche betreffe, daher er der angesagten Konferenz nicht beiwohnen könne. Hierauf befragte der belobte Herr Minister alle Bischöfe nach der Reihe des Seniums um ihre Meinungen in der fraglichen Angelegenheit. Nach so verrichteter Sache fanden es die Bischöfe dem Anrathen des Herrn Kultus-Ministers gemäss sowohl, als aus ihrem eige-

nen Antriebe für gut, zum Patriarchen zu gehen und ihm das bei der Konferenz Vorgefallene zu berichten und dann nach Eventualität auch mit ihm sich zu berathschlagen.

Demzufolge gingen die Bischöfe zum Patriarchen, der ihnen nach Anhörung des Verlaufes der Konferenz entgegnete, dass er bei seinen in dieser Beziehung dem h. Ministerium gemachten Eröffnungen beharre, und dass er am heutigen Tage zu Sr. Majestät in dieser Angelegenheit gerufen gewesen wäre und auch Allerhöchstdemselben die gedachten Eröffnungen gemacht hätte; zugleich hege er die Hoffnung, dass nachdem Seine Majestät über den Sachverhalt auch von ihm informirt ist, dass in Betreff der Translocirung gefährdete Recht der Kirche gut gemacht werden dürfte. Hiezu fügte er noch bei, dass er die höhere Weisung erhalten habe seine für Morgen beabsichtigte Rückreise zu verschieben, daher er erst Uebermorgen abzureisen gedenke. Die Bischöfe gaben sich nun das Wort, Morgen beim Patriarchen wieder zusammen zu kommen, um das was noch vorkommen könnte, zu erfahren, und eventuell sich von ihm zu beurlauben.

(Va urma.)

* (Nouă pasapoarte pentru vite.) Conform unui emis al ministrului de finanțe pasporturile de vite de până acum se vor schimba în ultima Decembrie n. a. c. Cu anul nou vor intra alte pasporturi în circulație cu timbrul de 3 și de 5 cruceri.

* (Contra cânilor.) În zilele trecute un câine (mops) a mușcat în furie de turbare o mulțime de câni pe străzile Sibiuului. În cele din urmă s'a pornit o adevărată goană asupra animalului și după multă trudă l' prinseră într-o curte. Pus sub îngrigire, a doua zi s'a observat grave simptome de turbare: tot rezultatul acesta a avut și secționarea. Din acest incident direcțiunea polițienească a emis următoarea publicațiune: Fie care, care cunoaște câni mușcați de mopsul turbat se înștiințeze poliția, tot astfel dacă se presupune la vr'un câine ori pisica simptome de turbare. Pe stradă nici un câine să nu mai umble fără o botniță puternică, cei cu botnițele slabe, ori purtați fără botnițe de sfoară, să prind. În localuri publice (birturi, cafenele etc) e strict oprit a mai duce câni. Cei cari nu vor observa aceste dispozițiuni, se vor pedepsi conform legii.

Originea limbei române.

(Disertațiune citită în ședința a II-a a adunării generale a învățătorilor români gr. or. din districtul de învățământ VIII al Reghinului, ținută în Jabenita, la 14 August, 1888.)

Originea limbei române este o chestiune de mare importanță cu deosebire pentru noi români. Ea a dat ansă la dispute infocate de o parte între scriitorii români, de altă parte între cei mai vestiți scriitori străini, și eară cu deosebire între cei români și străini.

Unii dintre scriitorii străini din iubire cătră adevăr au scris despre originea limbei române, arătând purul adevăr; alții, deși poate că cunosc și ei adevărul, orbiți de ură națională, nu voesc să-l recunoască cu nici un preț, fiind conduși în scrutarea după acela de intese politice. Dar nu numai acestia, ci chiar și unii români rătăcesc așa de tare în ignoranța lor, încât scriu neadevărul chiar despre națiunea, din al cărei sin au eșit.

Fiind că limba este caracteristica ori căruia popor, și fiind că ea este barometrul, prin care se arată grațul de cultură, la care a ajuns națiunea, ce o vorbesce, de aceea cunoașterea ei trebuie să ne intereseze și pe noi foarte mult; dar nu numai atât, ci trebuie să scim fazele de dezvoltare, prin cari a trecut dulcea noastră limbă dela începutul ei și până astăzi, și să fim în stare a dovedi originea ei și a respinge calumniile multora, cari voesc să o înegrească.

Din aceste considerațiuni me află și eu îndemnat a scrie ceva despre originea și fazele de dezvoltare a limbei române. Mărturisesc însă, că nu am de scop a scoate la lumină o teorie nouă, ci scopul meu este, că scriind după cei mai renumiți scriitori, să aduc folos acelor membrii ai reuniunii noastre, cari nu cunosc pe deplin originea limbei noastre și teoriile, ce există cu privire la aceasta.

Din motiv, că despre originea limbei române numai astfel se poate tracta mai cu înlesnire precum și a și face cineva idee în mod mai ușor am aflat de bine a espune:

1. Originea, nascerea, formarea, dezvoltarea și ficsarea limbei în genere, cercând a referi întru cât s'ar putea și întru cât nu și la limba română, ear dacă nu: cum s'a născut limba română și în special dialectul daco-român.

2. Originea latină a dialectului daco-român;

3. Dezvoltarea și ficsarea limbei sau dialectului daco-român sub influința limbei popoarelor, cu cari a venit în atingere și sub influințe climatice.

1. Omul nu este ființă solitară, ci în puterea legii de reciprocitate universală intră în comerț cu altă ființă lui asemenea, nisuiindu se fie care a convinge pe alții și a-i face a simți și cugeta aceea, ce simte și cugetă el. Pentru a putea face aceasta, oamenii au trebuit să afle vre un mijloc oare-care. Mijloacele pentru comunicarea ideilor și simțimentelor au fost și sunt diverse. Cel mai eminent mijloc, prin care dă omul expresiune gândirei și preste tot simțimentului, este negreșit cuvântul, graiul sau limba. Ca atare limba este reprezentantele cuprinsului conștiinței noastre.

Am dis, că omul nu poate să trăiască singur, ci în societate; din idea aceasta de sine urmează, că originea limbei este naturală. Ea a început a se nasce în momentul, când oamenii au început a trăi în societăți.

S'ar putea cu drept cuvânt dice, că cauza primordială a nascerei limbei a fost boldul de comunicațiune. Și pentru de a putea comunica, ori mai bine dis: pentru a se putea înțelege unii cu alții mai ușor, oamenii au produs unele sonuri articulate precum și combinațiuni de atari sonuri, prin care desemna obiectele din jurul lor și prin care da es-

presiune afectelor, ce se născău în inima lor. Fi rește aceste la început au fost foarte defectuoase, dar cu timpul s'au cultivat tot mai mult, până ce au ajuns în starea, în care se află astăzi.

De aci se vede, că nascerea limbei cade în timpii preistorice, de aceea procesul de nascere e anevoios de urmărit. Putem presupune însă cu toate acestea, că limba în genere s'a născut în mod patognomic și onomatopeic ori caracterisătoriu.

Eată de unde deduc eu aceasta:

Oamenii, până au ajuns a se înțelege unii pe alții din graiu, trebuit-au să se fi înțeles prin semne și prin sonuri; aceasta o vedem astăzi în primele stadii ale etății omului. Copii până nu sciu încă vorbi, arată cu mâinile, cu capul și însoțesc mai todeauna aceste semne prin gângăniri de sonuri nearticulate. De aci deducem prin analogie, că oamenii la început se înțelegeau între sine numai prin sonuri produse în mod involuntar prin organul vorbirei în urma emoțiunilor lor interne.

În modul acesta s'a născut limba pe calea patognomică. Renumitul Lotze dice cu privire la aceasta: „Originea limbei aflându-se în emoțiuni și în mișcările involutare patognomice, produse prin acele în organul vorbirei, trebuie să se admită firește, că limba tot așa de puțin e o invențiune a oamenilor ca și expresiunea fisionomie, rezultând una ca și alta cu necesitate mecanică din stările interne ale sufletului.“*)

Combinațiunile sonurilor produse prin mișcările patognomice, precum: vai! of! uil! ei! heil! hop! urra! etc. numai atunci au devenit cuvinte în înțeles propriu, când repetate de mai multe ori au fost luate și de cătră alți oameni drept expresiuni ale deosebitelor efecte.

În modul arătat s'au născut cuvinte pe calea patognomică, adevă în urma emoțiunilor interne. Dar emoțiunile în sufletul omului se produc în urma impresiunilor esterne, adevă prin venirea în contact cu lumea esternă și aceasta prin mijlocirea sensurilor. Numai cu ajutorul acestora omul e în stare să și facă idei despre lucrurile din jurul său; și fiind că sufletul lui e de așa, că imitează ceea ce vede, aude etc. astfel și a făcut unele cuvinte prin imitațiunea sonurilor auzite în natură, reproducându-le pre acele încât îi era posibil cu organele vorbirei; precum: tunare, duduf, miauna, ciripi, țisni, sbu.a, etc. Astfel și-au format oamenii vorbe pe calea onomatopeică. Oamenii, imitând sonurile din natură cele produc unele obiecte s'au folosit de acele pentru a da numire unor ființe sau obiecte după sunetul produs de ele. D. e. după mugitul bouului au numit animalul: *bou*, ear sunetul produs de el: *mugit*; după sunetul tunetului au numit: *tunetul*; apoi după sunetele: *ciur*, *huhu*, *buh* etc. au făcut de sigur cuvintele: *ciurgău*, *huhures*, *buhă* ș. a. m.

Acest mod de nascere al cuvintelor îl numim caracterisător și stă în strinsă legătură cu cel onomatopeic. Unii scriitori amintesc numai de nascerea cuvintelor pe calea patognomică și onomatopeică, înțelegând în aceasta din urmă și pe cea caracterisătoare.

Pe aceste căi s'au născut și au căpătat oare-care formă hotărâtă multe cuvinte. Numărul cărora după constatarea celor mai învățați filologi, se poate socoti în ori-ce limbă cam 500, cari toate ne înfățișează noțiuni de ființe și obiecte reali.

Cu timpul s'au înmulțit ideile sensuale ale oamenilor și în urma acestora s'a produs în spiritul lor noțiuni sau idei abstracte și rapoarte între noțiuni. Pentru a reprezenta noțiunile și rapoartele între noțiuni în partea materială a limbei — sau mai bine dis: pentru de a le da numire — s'a ivit necesitatea de a recurge la unele mijloace — la formarea de cuvinte.

Cu privire la mijloacele adoptate pentru a da expresiune nuanselor și rapoartelor dintre deosebitele noțiuni, după constatarea unor filologi învățați, toate limbile se pot împărți în trei grupe mari: monosilabe, aglutinatoare și flexibile.

Astăzi însă nu se poate dice nici despre o limbă, că ar fi curat monosilabă, ori aglutinatoare, ori flexibilă, pentru că în decursul timpului s'au cultivat foarte mult și continuă și astăzi a se mai toc și polei. Chiar și în limba noastră avem exemple de monosilabe, precum: taie lemne un om ce fleacărește multe; *perde vară* = un om, ce nu și implinesce datorința., *gură cască* = năuc. ș. a. — Precum se vede înțelesul acestor cuvinte puse unele lângă altele e cu totul altul, decum înțelesul, care l' au cuvintele de sine stătătoare. Tocmai din acest respect, fiindcă aflăm și în limbile flexibile și aglutinatoare urme de limbă monosilabă, nu putem statorî eschisiv aceasta împărțire, ci numai aprocsimativ. Deci de grupa monosilabelor se ține limba chineză ș. a., de cea a aglutinatoarelor se ține limba turcească, mongolă și maghiară astăzi numai în parte, ear de grupa flexibilelor se ține limbile romanice,

între cari se numără și limba română, apoi limbile slavice și germane.

Am arătat până aci nascerea limbelor în general și foarte pe scurt, dar în privința limbei noastre daco-române, așa se vede, că directe nu putem vorbi de nascerea ei pe calea patognomică ori onomatopeică, pentru că ea nu este o limbă originală, ci derivată cu caracter istoric. — Poporul român nu și-a creat limba, ci a eredit-o, de aceea cele espuse se referesc mai mult la limba, dela care și are originea limba română.

Când vorbim deci despre nascerea limbei române nu înțelegem altă nascere decât originea ei din altă limbă. De aci ni se impune de sine întreba: *din ce limbă s'a derivat și cum? Cum a putut să se desvoalte, formeze și ficseze?*

Răspunsul e: *limba română, respective dialectul Daco-român, s'a născut din limba latină, în special din dialectul rustic al aceleia, s'a format, dezvoltat și ficsat cum este astăzi: sub influința limbei latine clasice a popoarelor, cu cari a venit în atingere și sub influințe climatice.*

Fie-care din aceste puncte me voiu încerca a le dovedi în cele următoare. (Va urma.)

Mulțamită publică.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ aduce pe calea aceasta cele mai călduroase mulțamiri tuturor acelora, cari cu ocaziunea ședinții sale publice ținută la 29 Novembre st. v., în memoria Marelui Arhipăstoriu „Andrei“, au binevoit a contribui prin oferte marimonioase la înmulțirea averei ei.

Seara la cassă au contribuit următorii domni: Ilustritatea Sa Nicolae Popea, archimantrit și vicariu arhiepiscopesc 5 fl.; Dr. Ilarion Pușcariu archimandrit 2 fl.; Domnul C. Șaguna, maior în Bucuresci 5 fl.; Ioan Hannia, direct. sem. 3 fl.; Parteniu Cosma, direct. la „Albina“ 2 fl.; Nicanor Frateșiu, protosincel 2 fl.; Pant. Lucuța, căpitan în pens. 4 fl.; Iosif Pușcariu, avocat în Brașov 2 fl.; Dr. I. Moga 3 fl.; Nicolau Cristea, ases. cons. 2 fl.; Alesandru Lebu, mare proprietariu 3 fl.; Gregor Mateiu, comerc. 3 fl.; I. de Preda 3 fl.; Dr. I. Nemeș 2 fl.; Ioan Popa, avocat 2 fl.; Dr. Ioan Crișian, prof. sem. 2 fl.; Dimitrie Comșa, prof. sem. 2 fl.; Dr. I. Pop, medic 2 fl.; Dr. A. Brote, direct. la „Transilvania“ 2 fl.; Dr. Remus Roșca, redact. „Telegraf. Român“ 2 fl.; George Dima, profesor. seminarial 2 fl.; I. Ghibu, prof. sem. 2 fl.; C. Colbasi, mare propriet. 2 fl.; Dr. Petru Span, prof. 2 fl.; Nic. Henț, notariu în Săliste 2 fl.; Nic. Cado, paroch în Păclișa 2 fl.; Ioan Popescu, prof. sem. Almanachul societății „România Juna“; Doamna Caliopei Boiu 1 fl.; Dr. D. P. Barcianu, prof. sem. 1 fl.; Dr. Balint 1 fl.; Petru Simtion, paroch 1 fl.; Doamna Iosefina Răucuciu 1 fl.; domnișoara Maria Cunțan 1 fl.; domnișoara Dora Dancăș 1 fl.; Demetriu Cunțan, prof. sem. 1 fl.; A. Cimponeriu, avocat 5 fl.; Corneliu Tobias protonotariu comit. 1 fl.; doamna Crețu 1 fl.; Ioan Popoviciu, prof. 1 fl.; Isaia Popa, paroch în Ocna 1 fl.; domnișoara Florica Roșca 1 fl.; Cornelia Murășan 1 fl.; Nic. Togan, capelan protop. 1 fl.; doamna Alesandrina G. Mateiu 2 fl.; Dr. Nicolae Olariu, avocat 1 fl.; I. Banciu, comerciant în Săliște 1 fl.; D. Florian, sub locot. 1 fl.; Corneliu S. Aiser 1 fl.; Aurel Horvat 1 fl.; Florea Crucită, măiestru croitoriu 1 fl.; N. N. 1 fl.; Laurențiu Cătean, paroch în Oarda de jos 1 fl.; Mihail Stănilă 1 fl.; domnișoara Elena Petrașcu 1 fl.; Dr. C. Albu 1 fl.; Eugeniu Bran jurist abs. 1 fl.; M. Pêrvu, prof. 70 cr.; N. Pop, propr. 1 fl.; Dumitru Manole, paroch 1 fl.; Romul Mircea, învățătoriu în Săliște 1 fl.; I. Popescu, amplotiat la „Albina“ 1 fl.; Demetriu Cămpăan, cleric absolut 1 fl.; Ioan Branea 1 fl.; Ioan Vătășan 1 fl.; A. Bach 1 fl.; I. Baci 1 fl.; Ieronim Bariș 50 cr.; Amos Frâncu, cand. adv. 1 fl.; P. Ciora 1 fl.; Luca Botean, paroch în Geoagiul infer. 1 fl.; Iosif Jondrescu 1 fl.; Ioan N. Imberuș 1 fl.; Ioan Petrașcu 50 cr.; V. Groza 50 cr.; Lazar Apolzan 40 cr.

Prin postă au încurs oferte dela următorii dni: Ioan Petric, protopresbiter 2 fl.; Ioan Bran de Lemeny, căpitan suprem în pensiune din Brașov 2 fl.; Avram Păcurariu, protopresbiter 2 fl.; Toma Bârșean paroch în Dârste 1 fl.

Subtragându-se din venitul total de 122 fl. 60 cr. spesele de 33 fl. 77 cr, rezultă un venit curat de 88 fl. 83 cr. și un op.

Tot cu aceasta ocaziune ne ținem de datorință a aduce mulțamită domnului prof. sem. George Dima, care ca în toți ani, așa și în anul de față a binevoit a instrua și conduce corul, care a executat piesele din programul ședinții.

Sibiu, în 10 Decembre, 1888 st. v.

Pentru comitetul arangiatoriu:

Demetriu Goia,
președinte.

Elie Cristea,
secretariu.

*) I. Popescu: Psychologia empirică ed. I pag. 64.

Lista

contribuirilor generale la înființarea fondului general metropolitan în a. 1880.

(Urmare.)

XXXIII. Protopresbiteratul Ungurașului.

Cu discul: Fizeș-Sânpetru 64 cr. și Miluan 1 fl. — Suma 1 fl. 64 cr.

Prin colectă dela particulari: Baica cu filia Chendremal 3 fl., Bodia 3 fl. 70 cr., Bosna 50 cr., Fizeș-Sânpetru 6 fl. 99 cr., Gălpăia 2 fl., Hida 1 fl. 60 cr., Jac cu filiile Romita și Bred 4 fl. 20 cr., Miluan 1 fl. 40 cr., Păușa cu filia Vascapeu 4 fl., Sântămăria 1 fl., Rachiș 2 fl. 99 cr., Stina cu filia Ciurmăna 3 fl. 42 cr., Tresnea 1 fl. 50 cr., Unguraș 1 fl. — Suma 37 fl. 30 cr.

Din lada bisericeii: Fizeș-Sânpetru 2 fl., Miluan 1 fl. — Suma 3 fl.

XXXIV. Protopresbiteratul Zarandului.

Cu discul: Trestia 71 cr.

Prin colectă dela particulari: Băița 16 fl., Blășeni Grosuri 2 fl., Blășeni-Criș 3 fl. 20 cr., Bulzesci de sus 44 fl. 40 cr., Carastău cu filiile Prihodiște și Tătăresci 6 fl. 58 cr., Cebea 5 fl. 10 cr., Crăciunesci 2 fl. 60 cr., Crăciiori 1 fl. 80 cr., Curechiu 5 fl. 1 cr., Dupăpeatră 10 fl., Țarinița 3 fl., Serbău 3 fl. 73 cr., Dupăpeatră sat 2 fl., Grohot 2 fl., Hértăgani 2 fl., Juncu de jos 3 fl. 20 cr., Juncu de sus 3 fl. 54 cr., Lunca 6 fl. 50 cr., Seroafa 3 fl., Luncoiu de sus 2 fl. 60 cr., Meșteacău 2 fl. 60 cr., Peștera 2 fl. 1 cr., Podele 3 fl. 90 cr., Ribicioara de jos 6 fl. 49 cr., Ribicioara de sus 9 fl. 50 cr., Ribița 2 fl. 40 cr., Rovina 1 fl. 50 cr., Ruda 2 fl. 92 cr., Seliște 4 fl. 50 cr., Șesuri 7 fl. 25 cr., Stănigea de jos 50 cr., Stănigea de sus 1 fl., Țărățel 3 fl. 28 cr., Trestia 2 fl., Uibarești 6 fl. 39 cr., Vaca 4 fl., Valea Brad 4 fl. — Suma

Din lada bisericeii: Carastău cu filiile Prihodiște și Tătăresci 3 fl., Cebea 1 fl., Crăciiori 1 fl., Țarinița 2 fl., Juncu de sus 1 fl., Lunca 4 fl., Peștera 2 fl., Podele 2 fl., Ribicioara de jos 5 fl., Vaca 3 fl. — Suma 24 fl. (Va urma.)

Loterie.

Sâmbătă în 22 Decembre, 1888.

Table with lottery results for Timișoara and Viena, showing numbers and their frequencies.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 22 Decembre 1888.

Table of stock market prices for Viena and B-pesta, listing various securities and their values.

Nr. 500

[1998] 1-1

Publicațiune.

Procesul edictal intentat de Vasiliu Zet, ca actore, contra pribegitei sale soții Floarea Lengel, ca inctă, prin sentința Prea venerabilului Consistoriu archidieceșan ddto 1 Novembre 1888 Nr. 5660 B. s'a terminat cu divorțiu total, care prin aceasta în sensul §-lui 124 al procedurii matrimoniale se aduce la cunoscință.

Mediaș în 8 Decembre 1888.

Oficiul protopresbiterat greco-oriental al tractului Mediasului.

Ioan Chendi, adm. ppresbiterat.

[1997]

Pályázat

görög keleti lelkész állomásra.

A miskolczi görög keleti hitközség, a megüresedett lelkész állomásra, a melyet évi 1000 forint fizetés, 20 meter tűzfa illetőleg ennek egyenlegében 60 frt. természetbeni lakás, 3 szoba előszoba, konyha, s hozzá tartozókat, a rendes stola illetmény, és két filialének jövedelme van egybe kötve.

Előnyben részesülnek a kik a görög nyelv ismerete mellett a magyar és német nyelvet is bírják; folyamodványok 1889 évi Február 1-ig a hitközség gondnokságához küldendők. Miskolcz Borsodmegye.

Se caută un

culegătoriu de litere isteț român,

se fie capace și la corectură, ca se poată căpăta îndată aplicațiune în tipografia lui

Mihail Molnar,

din Baia Mare.

[1999] 1-1

Imprumuturi favorabile de bani

primesc pe credit personal persoane de sine stătătoare, cari au o locuință anuală corespunderătoare și o remunerațiune regulată sau venite, și anume: măiestrii, neguțătorii, oficianții, officerii, privatierii, proprietarii de pământ ș. a., conform relațiilor dela 50 fl. până la 1000 fl. pe lângă o ușoară plătere lunară sau trei-lunară cu 6% interese.

Pe intabulațiunile funduare cu 4 1/2% și 5% cu sau fără amortisațiuni. Informațiuni mai deaproape se dau la

G. A. Steiner, Budapesta,

Gr. Károlyi-utca 12.

La informațiunile în scris sunt a se alătura 3 marce postale.

[1996] 2-3

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Large table of train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Predeal-Budapest, Budapest-Arad-Teuș, Teuș-Arad-Budapest, Copșa mică-Sibiu, Sibiu-Copșa mică, Cucerdea-Oșorheiu-Reghinul-săs., Reghinul-săs.-Oșorheiu-Cucerdea, Simeria (Piski)-Petroșeni, Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, Simeria (Piski)-Uniedoara, Uniedoara-Simeria (Piski), Ghiriș-Turda, Turda-Ghiriș, and Sighișoară-Odorheiu/Odorheiu-Sighișoară.

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.